

KALLELSE
2019-11-07,
rev 2019-11-12

Sammanträde med socialnämnden

Dag och tid: Torsdag 14 november, kl. 8.30.
Plats: Kommunhuset, sal Kvallsta.

Förhinder: Ledamot som är förhindrad att tjänstgöra vid sammanträdet kan e-posta meddelande om förhinder till josefin.lindstrom@knivsta.se.

Dagordning

1. Upprop
2. Justering av protokoll
3. Godkännande av dagordning samt cirkulerande av delegationsbeslut

Informationsärenden

4. Utbildningspass – Vuxenenheten inklusive ekonomiskt bistånd

Maria Wallinder, enhetschef vuxen, informerar.

5. Aktuell från förvaltningen

- a) Uppdrag Estrids gård (Marja Hedin, kvalitets- och utvecklingschef)
- b) Pwc-rapporten samt kommande organisationsändringar (Catrin Josephson, socialchef)
 - Underlag: Redovisning av genomförd organisationsöversyn av vård- och omsorgskontoret i Knivsta 2019
- c) Heltid som norm (Lisa Bouveng, områdeschef utförare)
 - Underlag: Presentation – heltid som norm
- d) Färdtjänstuppehandling (Emir Subasic, tillförordnad stabschef)
- e) IVO:s tillsyn av stödboendet (Lisa Bouveng, områdeschef utförare)

6. Bogemenskap och närvård

Ordföranden informerar.

7. Dialog – budget 2020

Beslutsärenden

8. Ekonomisk uppföljning per oktober för socialnämnden 2019 SN-2019/4

Tjänsteskrivelse 2019-11-11

Ansvariga handläggare: Catrin Josephson, socialchef, och Ekaterina Widén, förvaltningsekonom

9. Internkontrollplan för socialnämnden 2019 – Att den ekonomiska uppföljningens verktyg inom socialnämndens verksamheter är användarvänliga för samtliga användare och skapar träffsäkra prognoser och tydliga processer för åtgärder
SN- 2019/310

Tjänsteskrivelse 2019-10-25
Rapport 2019-10-25

Ansvarig handläggare: Ekaterina Widén, förvaltningsekonom

10. Redovisning av ej verkställda gynnande beslut kvartal 2 2019
SN-2019/295

Tjänsteskrivelse 2019-10-11
Sammanställning av ej verkställda gynnande beslut kvartal 2 2019, 2019-10-11

Ansvarig handläggare: Ulrika Brugård, socialt ansvarig samordnare

11. Uppföljning av rättssäkerhet för barn och unga i behov av stöd
SN-2019/270

Tjänsteskrivelse 2019-10-30
Rapport 2019-10-30

Ansvarig handläggare: Karin Allard, verksamhetscontroller

12. Beslut om ersättning för möten med styrgruppen för kunskapsstyrning

13. Anmälan av delegationsbeslut

- Lista över diarietörda delegationsbeslut 2019-09-26–2019-11-06.
- Protokoll från socialnämndens individutskott 2019-10-17.
- Protokoll från socialnämndens individutskott 2019-10-22.
- Delegationslista ur Siebel; beviljade insatser SoL, LSS, färdtjänst 2019-09-01–2019-09-30.
- Delegationslista ur Procapita; IFO-beslut 2019-09-01–2019-09-30.
- Delegationslista ur Siebel; beviljade insatser SoL, LSS, färdtjänst 2019-10-01–2019-10-31.
- Delegationslista ur Procapita; IFO-beslut 2019-10-01–2019-10-31.

Lista över diarietörda delegationsbeslut 2019-09-26–2019-11-06 ingår i utskicket. Andra anmälnings- och informationsärenden cirkulerar under sammanträdet, förutom protokollen från socialnämndens individutskott på grund av sekretess.

Välkomna

Kerstin Eskhult, ordförande

Redovisning av genomförd organisationsöversyn av Vård- och omsorgskontoret i Knivsta 2019

Samt

Redovisning av inriktningsbeslut om kommande
ändringar av organisationen

Redovisning av genomförd organisationsöversyn av Vård- och omsorgskontoret i Knivsta 2019

Bakgrund:

Socialnämndens initiativ att våren 2019 beställa en organisationsöversyn grundar sig i ekonomi:

"Att lyfta på alla stenar innebär även att titta på organisationen"

PWC upphandlades för uppdraget

PWC:s rapport i korthet

Bakgrund:

Nämndens initiativ att beställa en organisationsöversyn:

”Att lyfta på alla stenar innebär även att titta på organisationen”

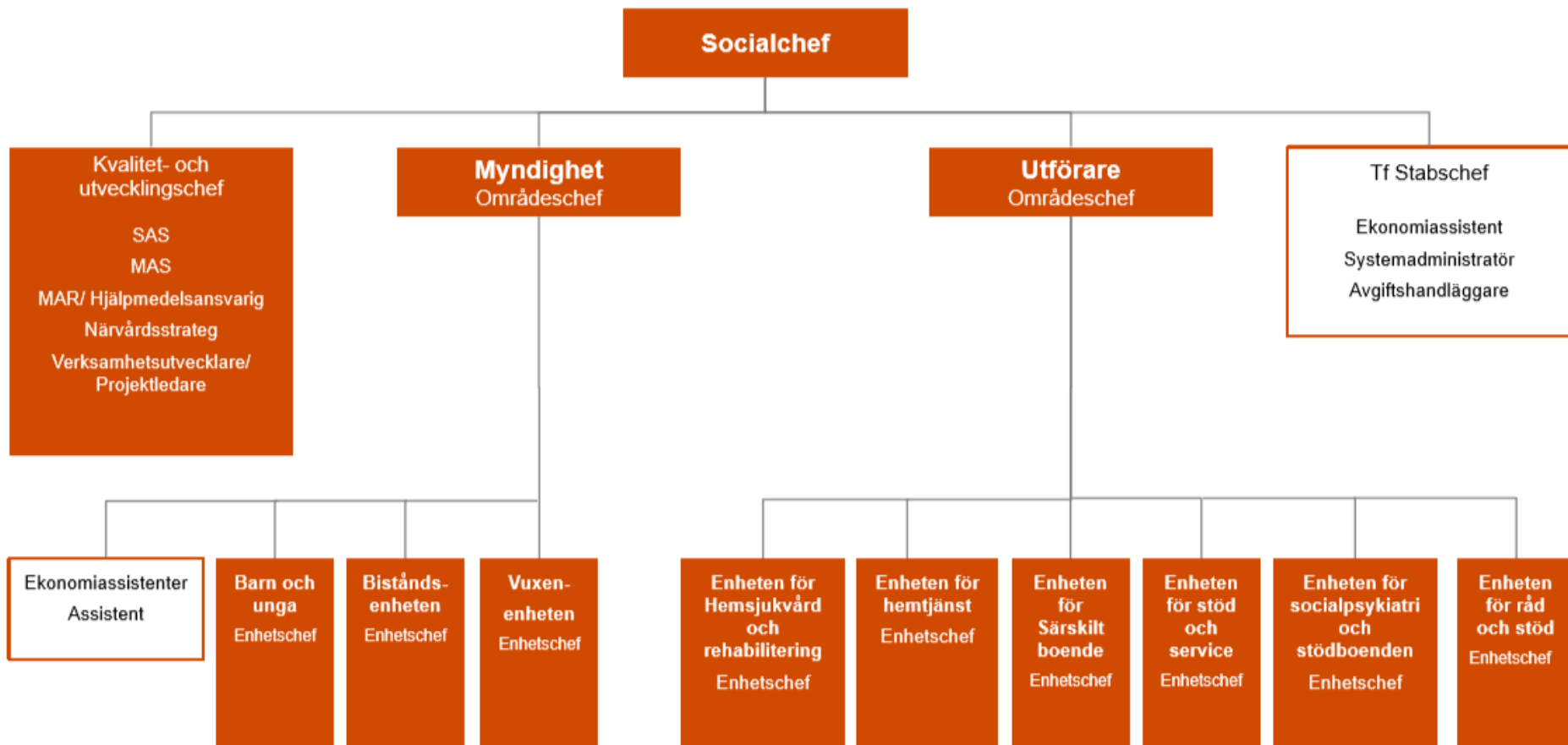
Ur uppdraget:

...”att kartlägga Vård och omsorgskontorets nuvarande organisation, sammanställa styrkor och svagheter samt föreslå minst två alternativa lösningar som i större eller mindre omfattning kan skilja sig från nuvarande organisation. Förslagen ska vara effektiva och framåtsyftande...”

Ur uppdragets genomförande:

”Uppdragstagaren ska i sitt arbete ha kontakt med Socialnämnden, kommundirektören samt Vård och omsorgskontorets chefer och medarbetare. Nämnda deltagares beskrivningar av nuläge, behov, förutsättningar och idéer framåt ska inhämtas av uppdragstagaren och utgöra underlag för de förslag som presenteras...”

Nuvarande organisation

Nuvarande organisation: styrkor

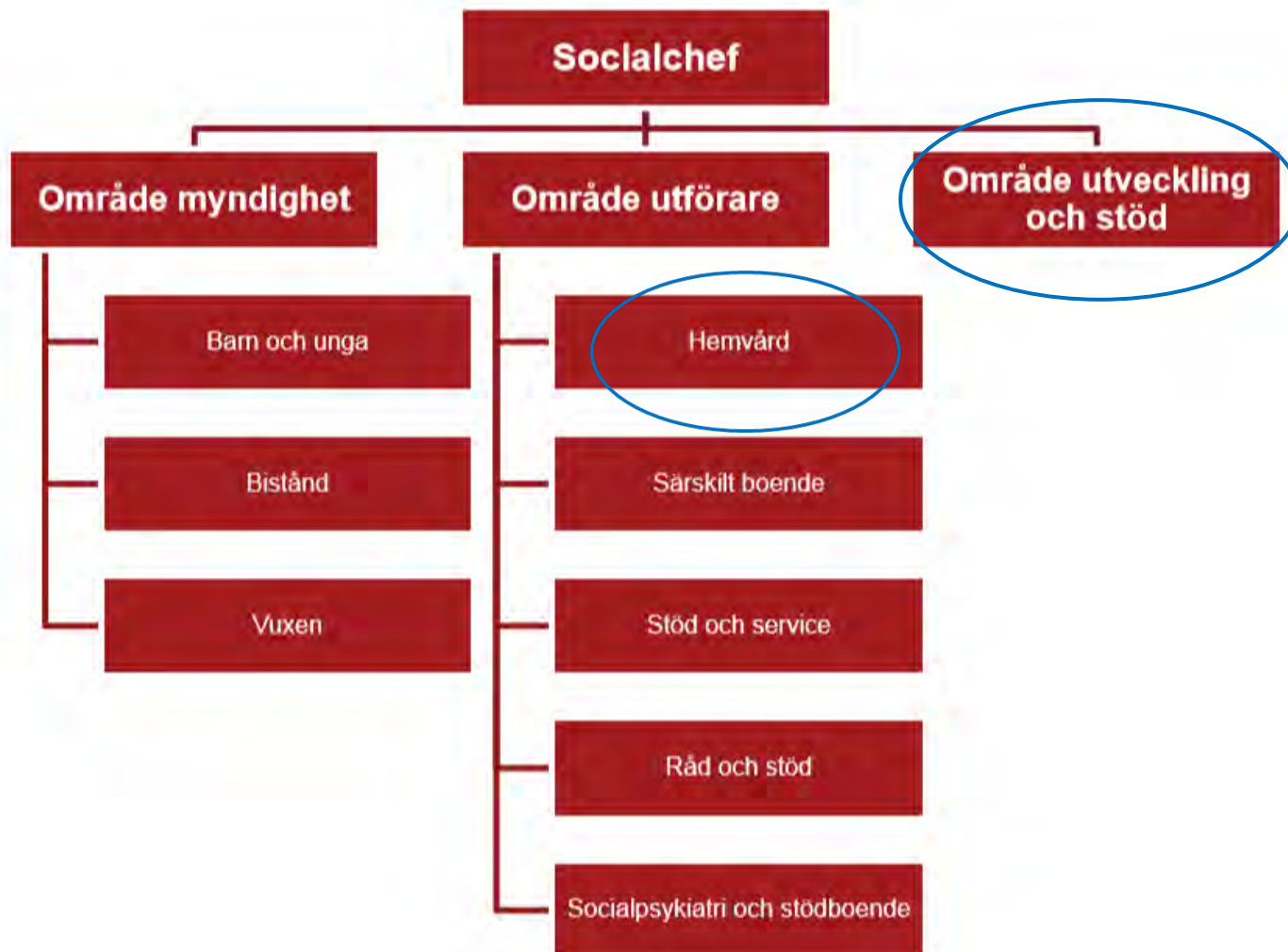
- Många är relativt positiva till organiseringen i stort.
- Vår uppfattning är att det finns bra tillgång till god kompetens
- Det finns en vilja till att reflektera över den egna organisationen och fundera över förbättringsområden.
- Vi kan konstatera att det finns en handlingskraft och att det sker ett agerande utifrån de utmaningar som finns.
- Relativt ny ledningsgrupp - mycket erfarenhet
- Organisationens synliggör resurserna kring kvalitet och utveckling.

Nuvarande organisation: svagheter

- Det föreligger oklarheter och/eller okunskap om ansvar inom kvalitets- och utvecklingsenheten
- Nuvarande organisation orsakar ett “vi och dom”. Blir än mer tydligt när en del av verksamheten inte fungerar ex. myndighetsutövning barn och unga. Handlar inte bara om organisation utan kultur
- Det råder oklarheter och otydligheter i roller och befattningar
- Verksamheten jobbar med många manuella rutiner eller upprättade Excelark
- Det tenderar att bli många sido-frågor som chefer har att hantera ex. vaktmästarsysslor, upphandling etc

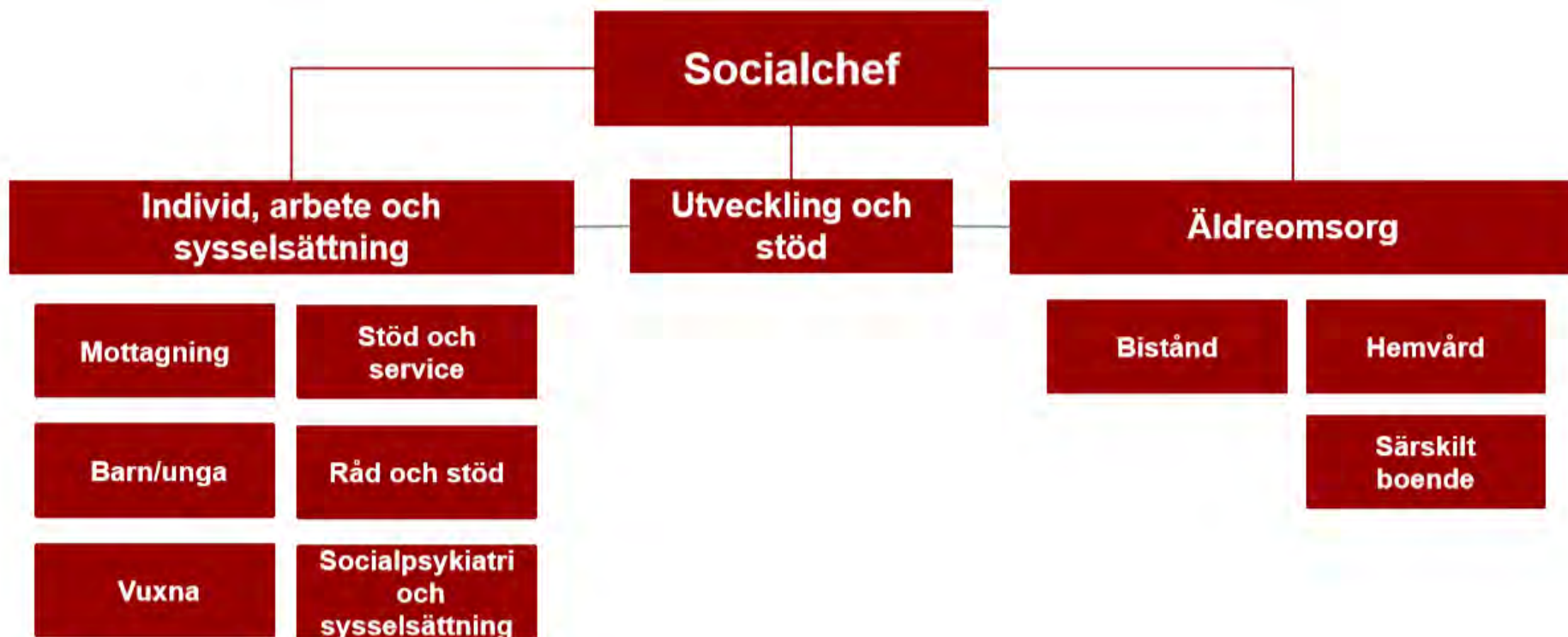
Förslag 1

Förslaget innebär att några funktioner/enheter slås samman i syfte att fokusera och skapa bättre förutsättningar för samordning och effektivt resursutnyttjande.

Förslag 2

Förslaget innebär en renodling av det som rör individ och arbete samt det som rör äldreomsorg.

Förslag 3

En teambaserad organisation. (Exemplifierad på individ och arbetsmarknad.)
Organisationens grundläggande princip är att stöd skall ges utifrån de behov som föreligger hos den som aktualiseras hos socialtjänsten. Därav styr individens behov sammansättningen av det team som ska komma att arbeta tillsammans.

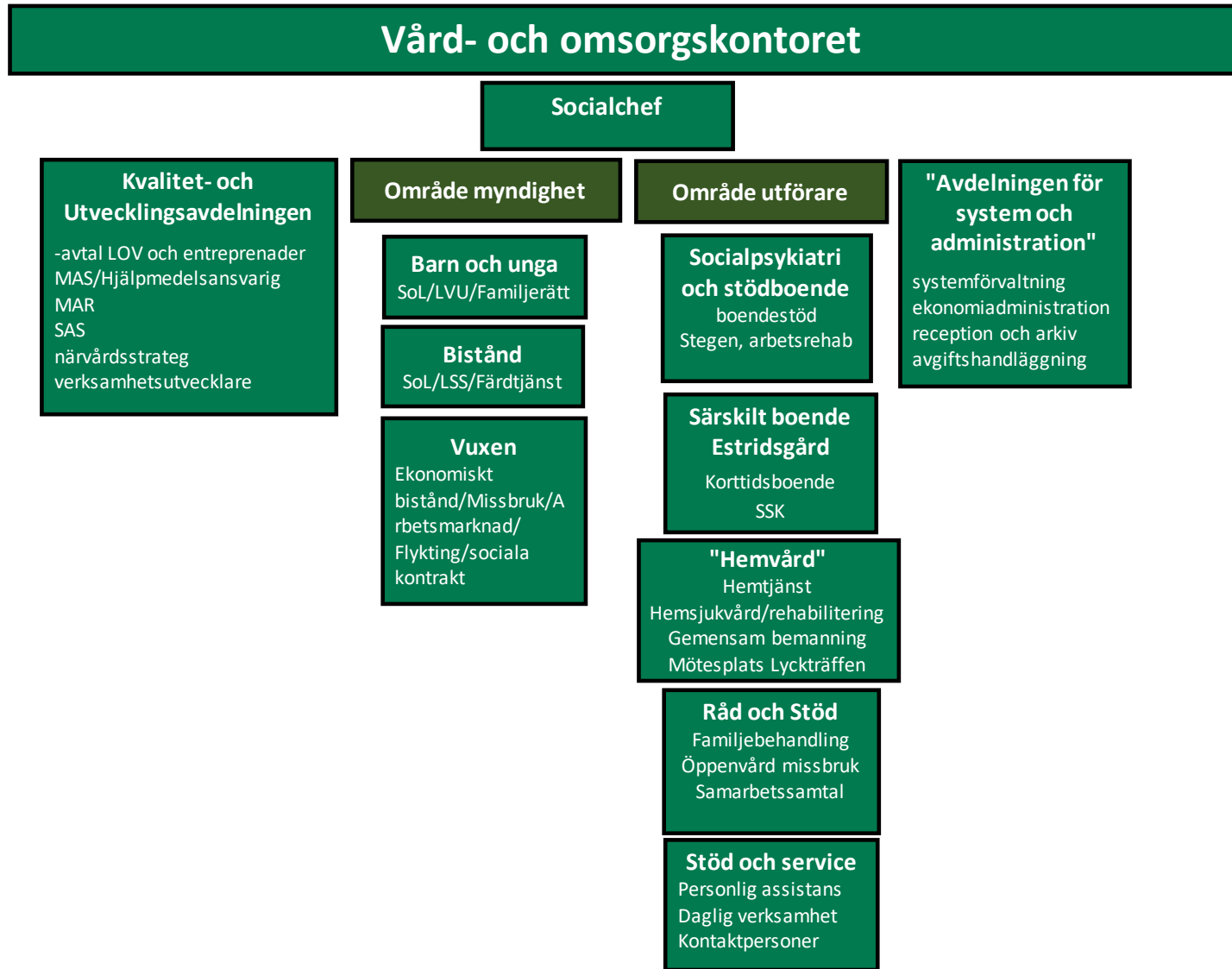
Medskick oavsett organisationsstruktur

Oavsett vilken organisation som väljs för vård- och omsorgskontoret bedömer vi att kontoret behöver arbeta med följande:

- Utveckla administrativa processer i syfte att minska den manuella handläggningen. Förbättrat systemstöd.
- Utforma tydliga och enhetliga roller. Vad innebär bitr. enhetschef, samordnare, planerare, arbetsledare m m?
- Tydliggöra kvalitets- och utvecklingsfunktionernas och stödfunktionernas uppdrag och kommunicera detta i organisationen.
- Tydliggöra ansvarsfördelningen mellan enhetschefer och administrativt stöd avseende ekonomi och budget.
- Utveckla verksamhetsuppföljningen och rapporteringen till nämnd.
- Om förändringar i organisationen ska göras: Kommunicera varför förändringen ska göras, vad som är målet, hur den ska genomföras och tidsplan. Tillsätt en projektgrupp/projektledare vid en större förändring.

Slut på rapporten

Inriktning framåt

Inriktning framåt

Enheten för hemsjukvård och rehabilitering omorganiseras.

Tre ssk flyttas till Estrids gård

- för att uppnå ökad kvalitet och samsyn

Övrig verksamhet inkluderas i enheten för hemtjänst

- för att öka samverkan mellan hemsjukvård och hemtjänst
- ekonomisk åtgärd

Organisationen gäller från 1 mars 2020

Inriktning framåt

Administrationen samlas

Tf stabschef permanentas. "administrativ chef"

Administrativa tjänster från myndighetsområdet byter tillhörighet till staben, som kallas "avdelningen för system och administration"

- Ökad samordning och resursutnyttjande. Minskad sårbarhet och jämnare fördelning av arbetsbelastning.
- Ökade förutsättningar för utveckling av administrativa rutiner framöver.
- Ökade förutsättningar för tydlig ledning av administrativa tjänster jämfört med organisatorisk placering hos områdeschef.

Organisationen gäller från 1 januari 2020

Inriktning framåt

Inga övriga organisationsförändringar föreslås i dagsläget.

PWC:s rapport ses som ett kunskapsunderlag som idéer kan hämtas ifrån även längre fram.

En större omorganisation likt förslag nr 2 och 3 skulle ta kostsam energi från hela organisationen.

Förändringsresan för Vård- och omsorgskontoret gäller nu främst *verksamhetsutveckling, effektivisering* och att främja en kultur av *ett ökat "vi"*.

Heltid som norm - inom Vård och omsorgskontorets verksamheter

Start av projektet

- Avtal mellan SKL och kommunal- Lokalt arbete i syfte att öka heltidsarbetet
- Målsättningen är att tillsvidareanställningar på heltid ska vara det norm vid nyanställning och att redan anställda medarbetare i högre utsträckning ska arbeta heltid
- Kommunerna ska ha skapat en genomförandeplan före 2017-12-31 med årlig avstämning fram till 2021-05-31

Beslut

- Beslut i KS 2018-04-23
- Att anta framtagna handlingsplan för att införa heltid som norm

MÅL

- Antalet medarbetare som arbetar heltid ska öka succesivt fram till 2021
- Från maj 2021 ska merparten av Knivsta kommuns medarbetare arbeta heltid

Pilotprojekt

- Estrids gård, Tallbackens och Tärnans förskola med startdatum för heltid som norm 2019-05-06

Mål

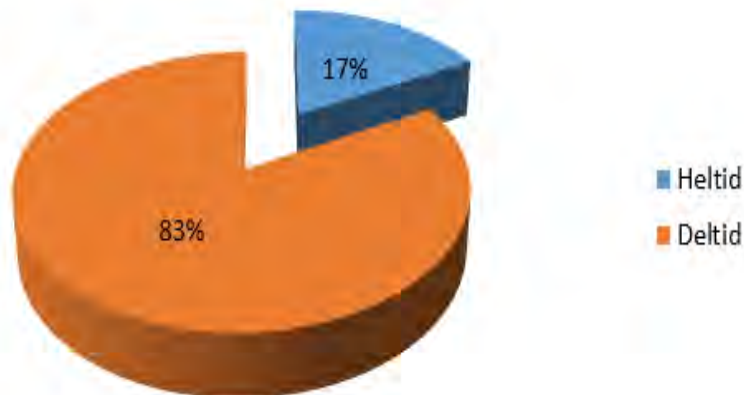
- Ny heltidsorganisation
- Skapa bemanning utifrån behovsanalyser
- Alla ska ha en heltidsanställning i grunden

Processbeskrivning

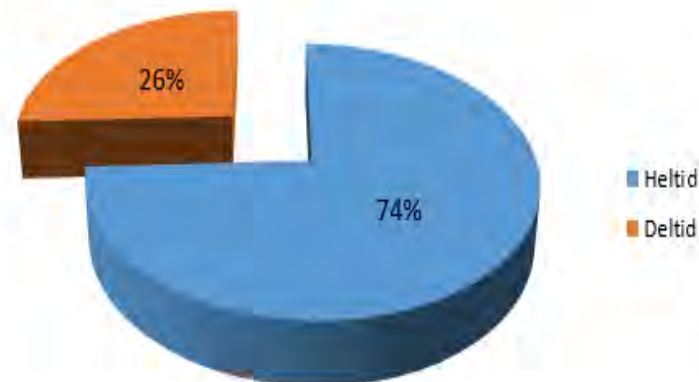
Arbetet har genomförts med tre parallella processer

1. Omorganisation i samverkan
2. Behovsanpassat schema i samverkan
3. Förberedande samtal på individnivå inför tjänsteerbjudandet

Andel hel- och deltidsanställda - Dag
Dec 2018

Andel hel- och deltidsanställda * - Dag
Maj 2019

*) Samtliga medarbetare (maj 2019) är heltidsanställda, de som visas som deltidare är tjänstlediga till viss del

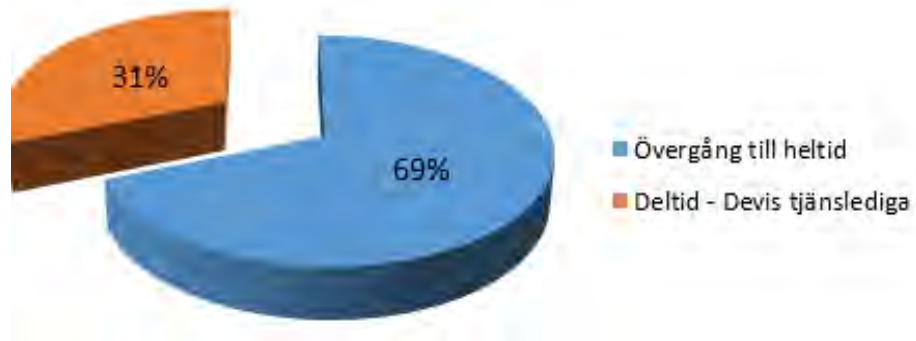
2018-12

Antal heltider: 7
Antal deltider: 34
Totalt: 41

2019-05

Antal heltider: 26
Antal deltider: 9
Totalt: 35

Övergång till heltid av dem som arbetade deltid initialt Dag

Antal valt heltid:

20

Antal valt deltid:

9

Totalt:

29

*) Samtliga medarbetare (maj 2019) är heltidsanställda, de som visas som deltidare är tjänstlediga till viss del

Utvärdering av genomförd pilot

- Ska utvärderas i december 2019
- Syftet med utvärderingen är att dra lärdomar av genomförandet och att eventuellt justera det som blev mindre bra
- Utvärderingens huvudfokus är arbetsmiljö och effektivisering av verksamheten

Projektmål HT19 – VT20

- Att ta fram en handlings- och aktivitetsplan
- Att ta fram förslag på bemanningsprocesser.
- Att ta fram en implementeringsplan för införande av heltid som norm inom Kommunals avtalsområde.
- Att förse chefer*, som ska implementera heltid som norm, med kunskap och verktyg – Projekt- och processledning
- Att kompetensutveckla chefer* i behovsanpassad bemanning

* Styrgruppen fattar beslut om vilka chefer som är aktuella

Plan framåt

- Hemtjänsten våren 2020
- Stöd och service senast 2021-04
- Socialpsykiatri och senast 2021-04

Utmaningar för VoO

- Ekonomiska konsekvenser
- Små verksamheter med svårigheter att kunna erbjuda heltid i en enhet
- Schemaläggning

Handläggare
Catrin Josephson
Socialchef

Tjänsteskrivelse
2019-11-11

Diarienummer
SN-2019/4

Socialnämnden

Ekonomisk uppföljning per oktober för socialnämnden 2019

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att ta emot den ekonomiska uppföljningen per sista oktober för socialnämnden.
2. Socialnämnden beslutar att anmäla beslutet till kommunstyrelsen för kännedom.

Sammanfattning av ärendet

Socialnämndens prognos per sista oktober visar på ett underskott på 25 192 tkr. Detta är en försämring jämfört med delårsbokslutet med 1 517 tkr. De största förändringarna består av ökade personalkostnader och ökade placeringskostnader.

Bakgrund

Nämnden är ålagd att redovisa ekonomisk uppföljning per oktober.

Skillnad gentemot budget

Nämndens stora avvikelse i den helårsprognos som läggs per sista oktober behöver främst analyseras i jämförelse med budget för året. I en totaljämförelse av budget, inklusive extra tillförda medel, år 2018 och 2019 har budgetramen mellan åren minskats med 1,5 % för socialnämnden. De totala nettokostnaderna år 2019 beräknas dock att öka med ca 8,5 % jämfört med 2018 års nettokostnader. Detta beror både på ökade volymer, ökade personalkostnader samt minskade intäkter.

Socialnämndens verksamheter har i flera år dragits med en kostnadsvolym som överskrider budget, trots att föregående års resultat hjälptes upp av oväntade intäkter från Migrationsverket.

Mer än nio miljoner av årets beräknade underskott utgörs av ofinansierade kostnader i budgeten och ytterligare fyra miljoner utgörs av underbudgeterad verksamhet (Vilhelms gård). Sammantaget gick alltså socialnämnden in i år 2019 med ett redan identifierat underskott på cirka 13,2 miljoner. Därutöver var det redan vid årets start identifierat att externa placeringar var kraftigt underbudgeterade och inte ens rymde kostnader för de verkställigheter som redan pågick. Ovanpå detta har intäkterna från Migrationsverket visat sig understiga budget med cirka 9,3 miljoner, enligt senaste beräkningen.

Den ovanstående beskrivningen utgör en viktig del av förklaringen till varför socialnämnden kommer att redovisa ett mycket stort underskott i år. Samtidigt innebär ovanstående beskrivning att utmaningen framåt är mycket stor, eftersom socialnämnden alltså i grunden har en betydligt större kostnadskostym än vad tilldelat kommunbidrag ger utrymme för och det kommer att behövas kraftfulla åtgärder framöver för att få en budget i balans på kommande år. De åtgärder förvaltningen kunnat se och genomföra i år är inräknade i den lagda prognosen, varför socialnämnden alltså inte kommer att nå en budget i balans år 2019.

Skillnad mot föregående prognos

Prognosen för socialnämnden har på totalen försämrats med 1 517 tkr sedan delårsbokslutet.

Individ och familjeomsorg

Den verksamhet som försämrat sin prognos mest sedan delårsbokslutet är myndighet, barn och unga. Konsultkostnaderna kommer att bli ännu större än vad som tidigare beräknats, varför den prognosen försämrats med nästan 900 tkr. Därutöver har förlängning av placering inneburit en prognosförsämring med drygt 300 tkr.

Prognosen för ekonomiskt bistånd har kunnat förbättras med nästan 450 tkr, medan prognosen för placeringar inom vuxen missbruk har försämrats på grund av ett nytt omhändertagande enligt tvångslagstiftning som i sig självt utgör 500 tkr av årets resultat.

Flykting

Verksamheten har fått in ny intäkt från Migrationsverket sedan föregående prognos och dessutom beräknas ytterligare intäkter kunna bokas upp på året, varför prognosen förbättrats med drygt 650 tkr.

Vård- och omsorg enligt LSS och SFB

Prognosen försämrats bland annat av en ny extern verkställighet, men främst på grund av att personalkostnader inom SFB ökar med ca 570 tkr jämfört med föregående prognos.

Vård och omsorg enligt SoL och HSL

Ett par nya verkställigheter enligt SOL har påbörjats efter delårsbokslutet och har medfört en försämring av prognosen med knappt 300 tkr.

Kostnaderna för hjälpmedel ser däremot ut att öka i samma takt som tidigare bedömts, varför prognosen kunnat sänkas med 200 tkr.

Vård och omsorg enligt LOV hemtjänst och delegerad HSL

Prognosen för personalkostnader inom hemtjänst har försämrats med ca 680 tkr sedan delårsbokslutet. Förvaltningen har dock svårigheter att säkerställa en korrekt fördelning av kostnaderna för gemensam bemanning mellan enheterna, varför en del av ökningen egentligen kan höra till annan verksamhet.

Bokslutsregleringar

Totalt bedöms antalet brukare med personlig assistans bli cirka 20 i år istället för budgeterade 26, vilket innebär en återbetalning till finansförvaltningen om 1 870 tkr. Detta är nästan en fördubbling jämfört med beräkningen vid delårsbokslutet men i och med kostnaderna till försäkringskassan förväntas minska i liknande omfattning, påverkas inte prognosen nämnvärt.

Bokslutsregleringen för hemtjänsten beräknas nu ca 1 983 tkr, vilket är en mycket liten minskning jämfört med föregående prognos.

Åtgärdsplan för budget i balans

Ett flertal effektiviseringsåtgärder har vidtagits under 2019, vilket redovisats för nämnden sedan tidigare. Åtgärderna består främst av vakanshållande av tjänster inom samtliga verksamhetsområden, samt en återhållsamhet av vikarietillsättning vid sjukdom. En

biträdande chefstjänst har också dragits in utan plan att återinsättas och externa placeringar inom IFO har setts över och i flera fall lett till lägre kostnader.

Därutöver har stor energi inom chefsorganisationen lagts på att ändra förvaltningens prognos- och budgetarbete, vilket till stora delar nu är implementerat i organisationen och ska leda till ökad prognossäkerhet framöver samt ge nämnden mer information för att fatta nödvändiga beslut.

Eftersom nämnden kommer att redovisa ett betydande underskott trots de åtgärder som vidtagits är det uppenbart att tjänstemän och förtroendevalda behöver fortsätta dialogen om möjliga förändringar inom verksamheterna för minska de löpande kostnadsvolymerna.

Förvaltningen har också påbörjat flera ytterligare besparingsåtgärder som redovisats för nämnden, i form av omorganisation, neddragning på viss bemanning med mera, som dock inte får ekonomisk effekt förrän år 2020. Förvaltningen ser också att en kommande stabilisering inom barn och unga myndighet kommer att inverka kostnadsdämpande framöver, eftersom årets resultat inrymmer mycket stora konsultkostnader och eftersom enheten i rådande läge inte i tillräcklig omfattning kunnat se över externa placeringar för eventuella förändringar. Därför är det en prioriterad uppgift för förvaltningen att stabilisera den enheten och det arbetet pågår för fullt.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Beslutet ska skickas till

Akten

Catrin Josephson
Socialchef

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐Nej ☐

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☐

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Driftbudget 2019 Socialnämnden

DRIFTBUDGET TKR	Utfall 2018	Nämndbudget 2019	Årsprognos Augusti	Årsprognos Oktober
-----------------	----------------	---------------------	-----------------------	-----------------------

1 Nämnd- och styrelseverksamhet

Nämnd- och styrelseverksamhet				
Kommunbidrag	1 226	1 226	1 226	1 226
Intäkter	0	0	0	0
Kostnader	1 196	1 226	1 272	1 371
Resultat	30	0	-46	-145

6 Särskilt riktade insatser

Flyktingmottagande				
Kommunbidrag	5 262	1 234	1 234	1 234
Intäkter	42 127	20 911	16 143	17 013
Kostnader	40 456	22 145	21 344	21 495
Resultat	6 933	0	-3 967	-3 248
Arbetsmarknadsåtgärder				
Kommunbidrag	3 314	3 347	3 347	3 347
Intäkter	2 320	3 275	3 600	3 635
Kostnader	4 393	6 622	6 525	6 647
Resultat	1 241	0	422	335

5 Vård och omsorg

Vård och omsorg enligt SoL och HSL				
Kommunbidrag	131 643	123 359	124 023	124 023
Intäkter	9 229	6 404	8 422	8 448
Kostnader	128 162	129 763	131 874	131 049
Resultat	12 710	0	571	1 422
LOV - hemtjänst och delegerad HSL				
Kommunbidrag	34 336	35 952	33 845	33 969
Intäkter	2 217	25 332	24 091	24 136
Kostnader	39 238	61 284	58 849	60 045
Resultat	-2 685	0	-913	-1 940
Vård och omsorg enligt ILS och SFB				
Kommunbidrag	64 977	67 861	67 060	66 125
Intäkter	15 448	15 886	17 674	18 079
Kostnader	81 605	83 747	86 552	86 792
Resultat	-1 180	0	-1 818	-2 588
Färdtjänst och riksferdtjänst				
Kommunbidrag	3 563	4 099	4 099	4 099
Intäkter	327	300	325	330
Kostnader	5 197	4 399	5 838	6 014
Resultat	-1 307	0	-1 414	-1 585
Förebyggande verksamhet				
Kommunbidrag	4 250	4 293	4 293	4 293
Intäkter	653	413	593	657
Kostnader	5 135	4 706	3 286	3 262
Resultat	-232	0	1 600	1 688
Individ- och familjeomsorg, försörjningsstöd				
Kommunbidrag	9 050	9 141	9 141	9 141
Intäkter	362	15	152	241
Kostnader	8 624	9 156	9 196	8 830
Resultat	788	0	97	552
Individ- och familjeomsorg, vård och stöd				
Kommunbidrag	35 205	38 856	39 060	39 060
Intäkter	4 292	4 479	4 644	4 805
Kostnader	50 103	43 335	61 526	63 548
Resultat	-10 606	0	-17 822	-19 683
Summa vård och omsorg (block 5)				
Kommunbidrag	283 024	283 561	281 521	280 710
Intäkter	32 528	52 829	55 901	56 696
Kostnader	318 064	336 390	357 121	359 540
Resultat	-2 512	0	-19 699	-22 134
Nämnden totalt (block 1, 5 och 6)				
Kommunbidrag	292 826	289 368	287 328	286 517
Intäkter	76 975	77 015	75 644	77 344
Kostnader	364 109	366 383	386 262	389 053
Resultat	5 692	0	-23 290	-25 192

Handläggare

Ekaterina Widén

Förvaltningsekonom

Tjänsteskrivelse

2019-10-25

Diarienummer

SN-2019/310

Socialnämnden

Internkontrollplan för socialnämnden 2019 – Att den ekonomiska uppföljningens verktyg inom socialnämndens verksamheter är användarvänliga för samtliga användare och skapar träffsäkra prognoser och tydliga processer för åtgärder

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

att godkänna rapporten *Internkontrollplan - Att den ekonomiska uppföljningens verktyg inom socialnämndens verksamheter är användarvänliga för samtliga användare och skapar träffsäkra prognoser och tydliga processer för åtgärder*, samt

att utförd kontroll av kontrollområdet *Systematisk ekonomisk uppföljning* i internkontrollplanen för kvalitet för socialnämndens verksamheter 2019 är tillräcklig.

Sammanfattning av ärendet

Kontroll av kontrollområdet *Systematisk ekonomisk uppföljning* i socialnämndens internkontrollplan för 2019 har genomförts. I nämndens internkontrollplan för kvalitet har vissa särskilda risker i verksamheten identifierats. Riskerna följs upp i särskilda kontroller. Nämndens godkännande av uppföljningsrapporten innebär att nämnden anser att den utförda kontrollen av kontrollområdet är tillräcklig. Med tillräcklig menas att den utförda kontrollen i tillräckligt hög grad har utrett omständigheterna inom aktuellt kontrollområde.

Bakgrund

Kontrollen av ett kontrollmoment innebär en kontroll av att verksamheten bedrivs med rätt kvalitet. Syftet med internkontrollen i Knivsta kommun är att förebygga att fel begås och att undvika ineffektivitet. Nämnden har beslutat vilka prioriterade kontrollmoment som ska kontrolleras under året. Kontroll av kontrollområdet *Systematisk ekonomisk uppföljning* har genomförts och ett antal utvecklingsområden har identifierats.

Ekonomisk konsekvensanalys

Beslutet har inte några direkta ekonomiska konsekvenser i sig, men bör generellt medföra bättre möjligheter till en god ekonomisk hushållning för nämnden.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Beslutet ska skickas till

Akten

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☐Nej ☒

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Beslutet har inte någon direkt påverkan på barn, men indirekt bör en utvecklad uppföljning ha positiv effekt för barn genom en förbättrad planering gällande användningen av ekonomiska resurser.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/flerårigt styrdokument ☒

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Internkontrollplan

– Att den ekonomiska uppföljningens verktyg inom socialnämndens verksamheter är användarvänliga för samtliga användare och skapar träffsäkra prognoser och tydliga processer för åtgärder.

Inledning

Budgetering och ekonomisk uppföljning syftar till att bidra till en effektiv resursanvändning och god ekonomisk hushållning samt utgör underlag för utformning av politik och beslutsfattande. Det är därför viktigt att prognoserna har en hög träffsäkerhet för att minska risken att fel åtgärder vidtas eller att åtgärder uteblir.

Det finns olika typer av system för ekonomisk uppföljning i Knivsta kommun som budgetansvariga använder för analys av sin verksamhet och prognosarbetet. Det är viktigt att komma ihåg att ju längre tidshorisont desto mer osäker en prognos blir. Det kan även förekomma oförutsedda händelser som snabbt kan ändra förutsättningar i form av t ex dyra placeringar, beslut på utbetalningar från Migrationsverket och annat. I Knivsta kommun använder man sig av försiktighetsprincipen vad gäller budget- och prognosarbetet, dvs överskatta kostnader och underskatta intäkter än tvärt om.

Syfte

Syftet med kontrollmomentet är att kontrollera huruvida socialnämndens verktyg för ekonomisk uppföljning är användarvänliga samt att budgetansvariga har tillräckliga kunskaper inom dessa system för att kunna lägga träffsäkra prognoser. Syftet är också att undersöka om det finns tydliga processer för åtgärder.

Metod

Tillvägagångssätt för utredningen har varit enkätundersökning bland socialnämndens budgetansvariga, kartläggning av rutiner för ekonomisk uppföljning och hur man arbetar vid underskott. Samt förvaltningsekonomens observationer gjorda under första halvåret 2019.

Resultat

Verktyg för ekonomisk uppföljning

I Knivsta kommun finns det tre verktyg för ekonomisk uppföljning. Den första är en budgetfil i Excell som uppdateras med ett månadsutfall en gång per månad av en förvaltningsekonom. Det finns en budgetfil per ansvar där de budgetansvariga arbetar som mest och lägger sin prognos, som sedan laddas upp i ekonomisystem Agresso av förvaltningsekonomen.

Ett annat verktyg är Finacial Information Center (FIC) som är en användarvänlig webbaserad version av kommunens affärssystem Agresso där budgetansvariga kan följa utfall för enhetens ekonomi i realtid. Det går att söka på fakturor och se exakt på vilken konto intäkt/kostnad ligger och annat. Alla budgetansvariga erbjuds att gå en workshop i FIC en gång om året, övrig tid går det att kontakta en förvaltningsekonom för att få hjälp eller en genomgång av systemet. Det pågår ett utvecklingsarbete i FICen där man ser över möjligheterna att arbeta med budget och uppföljning direkt i systemet och om det nya arbetssättet skulle förenkla ekonomiuppföljning för de budgetansvariga cheferna.

Ett tredje system som budgetansvariga i Knivsta kommun arbetar i är Visma Personec, där man bl a lägger in verksamhetsfördelning av sin personal så som den är fördelat i budgetfilen. Visma Personec är inte ihopkopplat med kommunens ekonomisystem Agresso. Alla ändringar som man gör i

personalstyrka, sjukskrivningar, vakanser eller verksamhetsfördelning behöver man lägga in manuellt i både budgetfilen i Excel och i Visma Personec, vilket ökar felmarginalerna. Just inom Socialnämnden kan en anställd vara fördelad på upp till 8 verksamhetskoder. Detta görs för att få en korrekt bild av kostnadsläge i räkenskapsammandraget (RS).

Alla budgetansvariga i Socialnämnden fick svara på en enkät som handlar om ekonomisk uppföljning. Den bestod av 13 frågor om prognos, uppföljning, åtgärder och deras kunskaper i kommunens verktyg för ekonomisk uppföljning. 13 av totalt 15 budgetansvariga chefer tillfrågades och svarsfrekvensen bland dem var 69%. Det var två vakanta tjänster vid undersökningstillfället, därför kunde inte alla 15 budgetansvariga tillfrågas.

Av enkäten framgick det att budgetansvariga chefer använder alla tre verktyg för att kunna följa upp sin ekonomi. Budgetfilen i Excell används i genomsnitt en gång per vecka. På frågan om Excell kunskaper svarade de flesta att de är medel eller högre (se bild 1).

Namn	Antal	%
Nyborjare	1	11,1
Medel	6	66,7
Expert	2	22,2
Inga kunskaper	0	0
Total	9	100

Svarsfrekvens
100% (9/9)

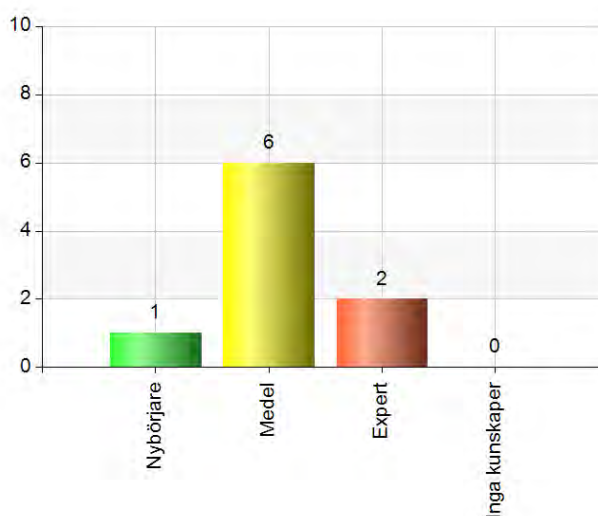

Bild 1

FIC används flera gånger i veckan bland de budgetansvariga. 7 av 9 har angett att de gått en kurs i FIC (se bild 2).

Namn	Antal	%
Nyborjare	1	11,1
Medel	6	66,7
Expert	2	22,2
Inga kunskaper	0	0
Total	9	100

Svarsfrekvens
100% (9/9)

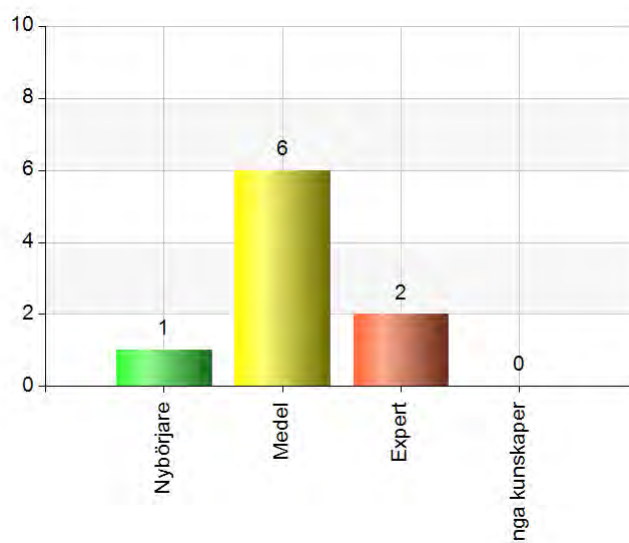

Bild 2

Även Visma Personec används varje månad för att stämma av löner eller hitta felaktiga konteringar. Det finns möjlighet att boka en genomgång av systemet vid behov.

Träffsäkra prognoser

Enligt Mål och budget ska prognosen göras 6 gånger om året. Det innebär att budgetansvariga tittar på nuläget och justerar årets utfall utifrån de oförutsedda faktorer som har uppkommit under året, samt de åtgärder som vidtas för att justera underskott. I praktiken innebär det att en budgetansvarig behöver tänka på hur situationen i verksamheten ser ut den sista december och justera sin nuvarande prognos utifrån det. Går allt enligt budget ska noll prognos läggas fram, eftersom i detta fall förväntas verksamheterna ha budget i balans. Visar utfallet för de gångna månaderna att vissa kostnader sticker ut, då ska en rad möjliga åtgärder för budget i balans planeras in och eventuellt läggas in i prognosen, för att få så stor träffsäkerhet på prognosen som möjligt. Det finns dock en rad osäkerheter som kan kraftigt påverka årets utfall jämfört med prognos som bland annat ändrade volymer, placeringskostnader eller oförutsedda händelser, t ex brand eller vattenavstängning.

På frågan "Vad är en prognos/ ekonomisk uppföljning för dig?" svarade alla chefer att det är ett tillfälle att titta på utfallet, få en bild av nuläget och analysera siffrorna.

För att få en träffsäker prognos svarade de tillfrågade att de behöver veta mer fakta om vad som är på gång, arbeta mer med analys av sina budgetar, samt få mer utbildning i prognostiseringen.

Det var inte många som kunde svara på frågorna "Hur mycket skiljer sig förra årets prognos mot förra årets utfall?", samt "Hur mycket procentuellt skiljer sig prognoser för ditt ansvar mellan uppföljningstillfällen och varför?". Däremot kunde alla svara på frågan om vad stora skillnader mellan deras prognoser beror på? Följande orsaker har framkommit:

- ostabil personalgrupp, vakanser
- ändrade placeringar
- oförutsedda händelser
- organisationsförändringar
- sjukfrånvaro

Budgetansvariga hade även förslag på åtgärder för att underlätta prognosarbetet. De flesta önskade sig ett bättre system för ekonomisk uppföljning som är sammankopplad där marginalerna för fel minskar, istället för de tre nuvarande system. Mer grundutbildning i kommunens ekonomiska processer var också önskvärda, samt utbyte av erfarenhet och kompetens mellan cheferna.

Processer för åtgärder

Vad gäller åtgärder har de tillfrågade svarat lite olika. Vissa har svarat att det är svårt att påverka kostnader i en lagstyrd verksamhet, där volymerna ändras. Andra har svarat att de försöker att se över effektivitet i sina verksamheter. Vid kartläggningen har det framkommit att det finns en rutin där alla budgetansvariga kommer upp med förslag på besparingsåtgärder/effektiviseringsförslag som sedan framförs till områdeschefer och vid behov vidare till ledningsgruppen.

Analys och åtgärder

Verktyg för ekonomisk uppföljning

Det mesta av ekonomisk uppföljning och prognosarbete sker i Excel. Det är ett fantastiskt verktyg, men många budgetansvariga upplever att den är svår att förstå och är lätt att göra fel, även fast 8 av 13 tillfrågade har goda kunskaper i Excel. Man behöver använda sig av FIC parallellt när man har uppföljningsmöten eller funderingar angående vissa poster i budgetfilen, t ex om man vill jämföra

utfall eller snabbt hitta vissa fakturor. Utnycklingar av vissa kostnader på flera olika verksamheter försvarar uppföljning och gör det tidskrävande att få fram informationen snabbt.

Ett stort problem ligger i att Visma Personec inte är integrerad i vårt ekonomisystem Agresso, vilket gör att det behövs mycket manuellt arbete. Det resulterar att det ofta blir fel i utfallet på lönekostnader, vilket kan påverka träffsäkerhet i prognoserna på ansvars- och verksamhetsnivå. Det är svårt att hitta felet, eftersom det inte syns några namn i utfallet i Agresso och det går inte att åtgärda felet direkt i kommunens system Agresso, utan måste kontakta Visma Personec och vänta minst en månad för att rättningen genomförs och i värsta fall rättas det fel ändå.

Det är svårt och tidskrävande att gå in på detaljer och få en tydlig överblick över sin egen verksamhet för enhetschefer. Det finns egentligen inga verktyg för analyser eller prognostisering av volymer, utan varje budgetansvarig har ännu fler egna Excel filer för det.

På kort sikt behöver man se över möjligheten att integrera lönesystemet i kommunens ekonomisystem, så att de budgetansvariga cheferna inte behöver lägga in personal på flera olika ställen. Det kommer att minska felmarginalerna och öka träffsäkerhet vid prognosarbetet. Utveckling av FIC behöver fortsätta om det är den verktyg kommunen vill satsa på.

På lång sikt behöver det finnas fler analysverktyg, så att de budgetansvariga cheferna själva kan enkelt se och jämföra utfall med tidigare år, skriva kommentarer och anteckningar samt kontrollera att prognoser är aktuella.

Träffsäkra prognoser

När det är dags för prognosarbete, så sitter cheferna tillsammans med förvaltningsekonomen och går igenom ekonomin för sitt ansvar. En utmaning för ekonomen kan vara att få tag på rätt information för att hjälpa chefen tänka rätt i prognosarbete, eftersom informationen är så utspridd. Just nu pågår det en implementering av ett nytt styr- och ledningssystem Stratsys i kommunen, vilket på sikt kan komma att förbättra informationsflöde och ekonomistyrningen inom Socialnämnden. Möjligheten att få in prognos och utfall från Agresso till Stratsys behöver undersökas längre fram.

På grund av personalomsättning bland chefer behövs det att genomföras årliga utbildningsinsatser för budgetansvariga den ena delen består i utbildning i våra system, den andra delen består av grundutbildning i prognos och analysarbete.

Processer för åtgärder

Den processen för åtgärder som finns just nu behöver utvecklas ytterligare, för att cheferna ska känna en delaktighet i nämndens och kommunens ekonomi. Budgetansvariga behöver vara mycket mer involverade i dialog med politiken, för att kunna redogöra för läget i verksamheten, samt förklara vilka utmaningar föreligger i framtiden, så att politiken får ännu bättre beslutsunderlag.

Alla åtgärder ovan gäller kommunens verksamheter generellt.

Slutsatser

Slutsatsen är att socialnämndens verktyg för ekonomisk uppföljning kan bli mer användarvänliga om det tillförs mer tid och resurser till utveckling av dessa. På kort sikt behövs det mer kontinuerliga grundutbildningar för budgetansvariga i budget- och prognosarbete, hur man arbetar i FIC och hur man ska tänka när man lägger årsprognos. Vad gäller åtgärder bedöms den befintliga rutinen som bra, flödet kan komma att förbättras med införandet av Stratsys. Just nu pågår det ett omfattande arbete inom socialnämnden inom systematisk ekonomisk uppföljning, vilket förväntas att öka informationsflöde och prognossäkerhet framöver.

Handläggare

Ulrika Brugård

Socialt ansvarig
samordnare**Tjänsteskrivelse**

2019-10-11

Diarienummer

SN-2019/295

Socialnämnden**Redovisning av ej verkställda gynnande beslut kvartal 2 2019****Förslag till beslut**

1. att godkänna rapporten över ej verkställda gynnande beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) som 31 december 2018 inte verkställts inom tre månader eller där avbrott i verkställighet pågått mer än tre månader i enlighet med nämndens rapporteringsskyldighet enligt 16 kap 6 f-h §§ SoL, samt
2. att överlämna rapporteringen av ej verkställda gynnande beslut för kvartal 2, 2019 till kommunfullmäktige samt till kommunrevisorerna.

Sammanfattning av ärendet

Enligt socialtjänstlagen (SoL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ska socialnämnden kvartalsvis rapportera de gynnande beslut om bistånd som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), och överlämna sammanställning till kommunfullmäktige samt till kommunrevisionen. I föreliggande handlingar finns en sammanställning över ej verkställda beslut, vilken typ av insats beslutet avser och skälen till att beslutet inte har verkställts, eller skäl till avbrott i verkställighet.

Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h SoL skall socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till kommunfullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Enligt LSS § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Rapporten ska innehålla tidpunkten för beslutet, vilken typ av bistånd beslutet gäller, skälen för dröjsmålet, samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Rapporteringen till IVO sker löpande under kvartalet. En kommun som inte inom skälig tid verkställer bistånd enligt 4 kap. 1 § som någon är berättigad till enligt ett beslut av socialnämnden kan, på begäran av IVO, av förvaltningsrätten åläggas att betala en särskild avgift efter beslut.

För det andra kvartalet 2019 rapporterades:

- Sex (6) beslut som ej verkställda, tre av dessa rapporterades både som ej verkställd och verkställd under kvartal 2.
- Två (2) beslut som avbrott i verkställighet, ett av dessa är både rapporterat som avbrott i verkställighet och verkställt under kvartal 2.
- Ett (1) beslut, som tidigare rapporterats som ej verkställda, har avslutats av annat skäl.
- Femton (15) beslut som varit ej verkställda inom tre månader, är nu verkställda.
- Totalt 22 rapporter har skickats in kvartal 2 2019.

Se vidare i bilaga "Sammanställning av ej verkställda gynnande beslut kvartal 2 2019".

Majoriteten av de rapporterade besluten gäller beslut som kunnat verkställas, femton av totalt arton rapporterade beslut har kunnat verkställas inom kvartalet. Ett har avslutats av annat skäl och två återstår som ej verkställda.

Hälften av besluten gäller beslut inom individ- och familjeomsorgen. Åtta gäller insatser i form av kontaktfamilj eller kontaktperson, medan en gäller en öppenvårdsinsats i form av familjebehandling. Knappt hälften finns inom omsorg om personer med funktionsnedsättning, både utifrån SoL och LSS. Tre av dessa gäller insatser i form av ledsagarservice eller kontaktperson, som nu är verkställda. Fyra av besluten gällande LSS gällde beslut tagna under februari månad, men som gällde behov av insatser under eller efter sommaren. Detta medförde att besluten ej verkställdes inom tre månader från beslut, och därmed måste rapporteras som ej verkställt. Ett beslut gäller permanent boende inom äldreomsorgen, nu verkställt.

Analys kvartal 2 2019

Under rapporteringsperioden för kvartal 2 2019 har Vård- och omsorg verkställt femton av arton beslut, ett har avslutats av annat skäl, två kvarstår att verkställas.

Tidigare analyser gällande ej verkställda beslut har visat på ett behov att se över nämndens rutiner gällande arbete med utredning, beslut, rekrytering, tillsättning och uppföljning av insatsbeslut där uppdragstagare behövs. Under rapporteringsperioden för kvartal 2 har verksamheterna lyckats rekrytera och tillsätta uppdragstagare till i princip alla som väntat på insatsen.

Ekonomisk konsekvensanalys

Föreslaget beslut bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser utöver befintlig budgetram.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Övriga underlag för beslut

Sammanställning av ej verkställda gynnande beslut kvartal 2 2019

Beslutet ska skickas till

Akten

Kommunfullmäktige

Revisorer

Områdeschef myndighet

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja

Nej X

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Beslutet handlar om en sammanställning, redovisning av beslut som inte verkställts.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument X

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Handläggare
Ulrika Brugård
Socialt ansvarig samordnare

Datum
2019-10-11

Diarienummer
SN-2019/295

Sammanställning av ej verkställda gynnande beslut kvartal 2 2019

Besluts-datum	Typ av beslut	Skäl till ej verkställt beslut	Vidtagna åtgärder/ i väntan på/ övrigt	Kvinnor	Man	Datum för avbrott i verkställighet	Verkställt	Avslutas annat skäl	Förfluten tid från beslut/avbrott till rapporterings-Dag eller vst
20190201	LSS OF Kontaktperson	Tackat nej till erbjudande	Boendestöd m hembesök och aktiviteter		x				3 mån 19 dagar
20190201	LSS OF Kontaktperson	Tackat nej till erbjudande	Boendestöd m hembesök och aktiviteter		x		20190520		3 mån 19 dagar
20190225	LSS OF Korttidsstillsyn	Behovet först efter sommarlov		x					5 mån 26 dagar
20190225	LSS OF Korttidsstillsyn	Behovet först efter sommarlov		x			20190801		5 mån 5 dagar
20190225	LSS OF Korttidsvistelse	Insats under sommarlov		x			20190624		3 mån 27 dagar
20190226	LSS OF Korttidsvistelse	Insats under sommarlov		x			20190624		3 mån 26 dagar
20190214	LSS OF Korttidsvistelse	Insats under sommarlov			x		20190624		4 mån 10 dagar
20190201	LSS OF Ledsagarservice	Tackat nej till erbjudande	Förstärkt boendestöd		x	20190226	20190619		3 mån 21 dagar
20190117	LSS OF Ledsagarservice	Resursbrist			x		20190624		5 mån 7 dagar
20170608	SoL OF Boendestöd	Kund valt att vänta		X		20180907			10 mån 15 dagar
20170608	SoL OF Boendestöd	Kund valt att vänta		x			20190822		10 mån 15 dagar
20180718	SoL ÄO Permanent bostad	Saknar ledig Bostad	Korttidsvård		x				5 mån 30 dagar
20180718	SoL ÄO Permanent bostad	Saknar ledig Bostad	Korttidsvård		x		20190117		5 mån 30 dagar
20190108	SoL IFO Fam.behandling	Kommunikationsbrist		x					7 mån 29 dagar

20180810	SoL IFO Kontaktfamilj	Resursbrist	Fam.beh.	x					12 mån 21 dagar
20180809	SoL IFO Kontaktfamilj	Resursbrist	Fam.beh.	x			20190601		9 mån 22 dagar
20180803	SoL IFO Kontaktperson	Resursbrist	Hemmarsittar- team, SIP		x			20190704	10 mån. 1 dagar
20180803	SoL IFO Kontaktfamilj	Resursbrist		x			20190521		8 mån 24 dagar
20180803	SoL IFO Kontaktfamilj	Resursbrist		x			20190521		8 mån 24 dagar
20180614	SoL IFO Kontaktfamilj	Resursbrist			x		20190503		10 mån 19 dagar
20180614	SoL IFO Kontaktfamilj	Resursbrist			x		20190503		10 mån 19 dagar
20181017	SoL IFO Kontaktperson	Resursbrist			x		20190520		7 mån 3 dagar

OF=Omsorger om personer med Funktionsnedsättning, KP=Kontaktperson HT=Hemtjänst, Ass=Assistent

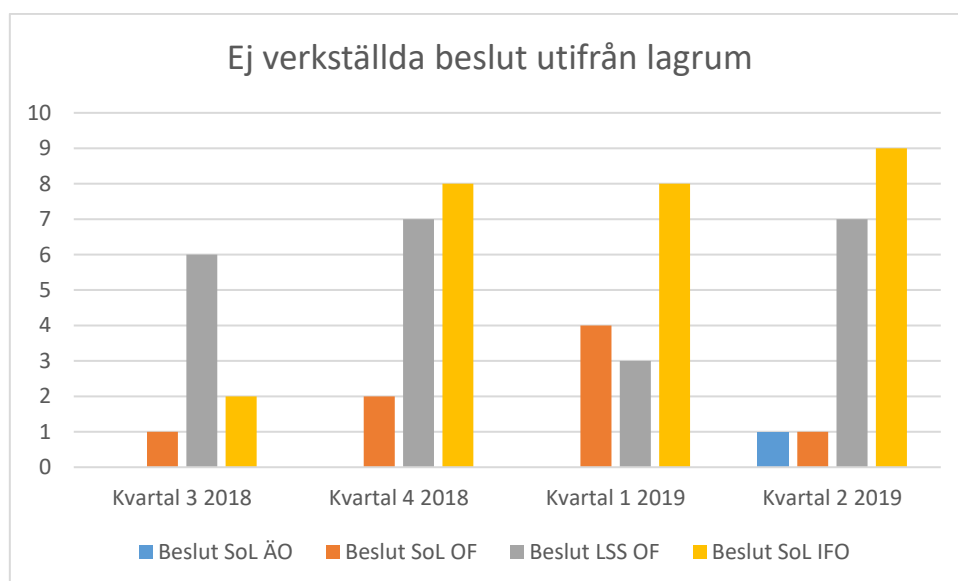
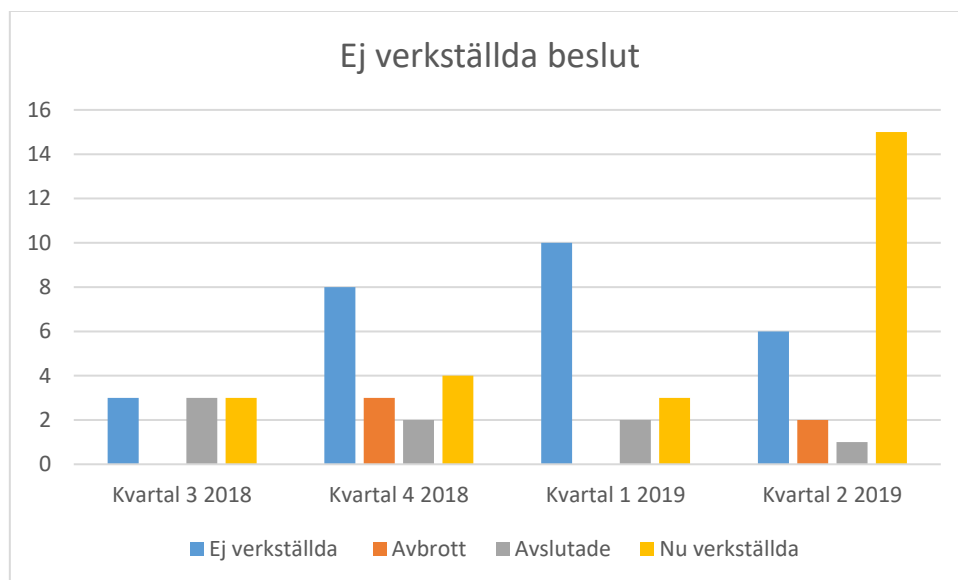
Resursbrist för att matchande uppdragstagare ej funnits.

Varje rapport till IVO är en rad. Samma beslut kan ha flera rader om det exempelvis skickats in både en rapport om att beslutet ej är verkställt och därefter blir verkställt och rapporteras som verkställt inom kvartalets rapporteringsperiod.

Sammanställning av ej verkställda gynnande beslut 4 senaste kvartalen

	Kvartal 3 2018	Kvartal 4 2018	Kvartal 1 2019	Kvartal 2 2019
Ej verkställda	3	8	10	6
Avbrott	0	3	0	2
Avslutade	3	2	2	1
Nu verkställda	3	4	3	15
Totalt antal rapporter			15	22*
Män	5	10*	8*	9*
Kvinnor	4	6	5	9*
Beslut SoL ÄO	0	0	0	1
Beslut SoL OF	1	2	4	1
Beslut LSS OF	6	7	3	7
Beslut SoL IFO	2	8	8	9

*Samma person kan ha flera beslut, som rapporteras. Samma beslut kan ha flera rapporter.

Handläggare

Karin Allard

Titel Verksamhetscontroller

Tjänsteskrivelse

2019-10-30

Diarienummer

SN-2019/270

Socialnämnden

Uppföljning av rättssäkerhet för barn och unga i behov av stöd

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att godkänna rapporten Rättssäkerhet för barn och unga i behov av stöd

Sammanfattning av ärendet

Frågeställningen för denna uppföljning var om Enheten för barn och unga har tillräckligt med kompetens och resurser för att upprätthålla rättssäkerhet i samband med myndighetsutövningen mot enskilda. Detta undersöktes genom att inhämta handlingar från enheten, samt genom att skicka ut en enkät till enhetschefen och till enhetens två gruppledare.

Det framgår att rutiner för egenkontroller och uppföljning av rättssäkerhet finns på enheten. Vad gäller kompetens i form av erfarenhet av området myndighetsutövning riktat mot barn och unga så finns detta på arbetsplatsen. Rutiner finns för introduktion av nyanställda utan tidigare erfarenhet av området, däremot beskrivs det att enheten inte alltid tillämpar rutinerna fullt ut och detta beror, enligt de svarande, på hög personalomsättning. Den höga personalomsättning beskrivs som ett problem för rättssäkerheten.

Vad gäller kompetens i form av utbildning lever samtliga socialsekreterare samt enhetschefen upp till de behörighetskrav som formulerats i socialtjänstlagen, då dessa personer har socionomexamen.¹ Vad gäller gruppledarna är dessa två inte socionomer. För den ena gruppledaren finns en plan från arbetsgivaren då intresse har anmälts för plats på högskolekurser som SKL avser att upphandla. Vad gäller den andra gruppledaren redovisas däremot ingen sådan plan, trots att hon saknar en av de högskolekurser som krävs. Under uppföljningen identifierades några utvecklingsområden/åtgärds punkter som Socialnämndens verksamheter behöver arbeta med, vilka bland annat var att säkerställa att båda gruppledarna lever upp till behörighetskraven senast 30 juni 2022, samt att arbeta för att minska personalomsättningen.²

Bakgrund

Inför framtagandet av socialnämndens internkontrollplan för kvalitet 2019 genomfördes en riskanalys med nämndens arbetsutskott. Vid riskanalysen bedömde socialnämnden att det fanns en mycket hög risk för att enheten för barn och unga inte har tillräckligt med kompetens och resurser för att upprätthålla rättssäkerhet i samband med myndighetsutövningen mot enskilda.

¹ Se 3 kapitlet 3 a § socialtjänstlagen

² Se 3 kapitlet 3 a § socialtjänstlagen, Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård (HSLF-FS 2017:79) och Prop. 2018/19:68 s.4

Inom socialtjänstens myndighetsutövning inom barn- och ungdomsvård finns särskilda behörighetskrav som regleras av 3 kapitlet 3 a § andra stycket i socialtjänstlagen i första hand. Det finns också övergångsbestämmelser som innebär att kommuner har till och med den 30 juni på sig att se till att obehörig personal läser in de högskolekurser som saknas för att uppnå behörighetskraven.³

Om nämnden beslutar att godkänna rapporten godkänner de samtidigt att den utfördakontrollen av kontrollområdet "Rättssäkerhet för barn och unga i behov av stöd" i internkontrollplan för kvalitet för socialnämndens verksamheter år 2019 är tillfredsställande.

Ekonomisk konsekvensanalys

Föreslaget beslut bedöms inte leda till några ekonomiska konsekvenser utöver befintlig budgetram.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Beslutet ska skickas till

Catrin Josephson
Socialchef

Beslutet ska expedieras till:

Akten
Handläggare

³ Se Prop. 2018/19:68 s.4

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒Nej ☐

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Denna uppföljning visar att det finns brister i förutsättningarna för en rättssäker handläggning av socialtjänstens ärenden som rör barn och unga. Om åtgärder vidtas med utgångspunkt i de utvecklingsområden/åtgärds punkter som formulerats i denna uppföljning kommer förutsättningarna för rättssäkerhet, för barn och unga i behov av stöd, att stärkas.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Ja, eftersom denna uppföljning bidrar till att stärka rättssäkerheten för barn och unga i behov av socialtjänstens stöd.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

Inga kända.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐Nej ☒

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument ☒

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.

Uppföljning av rättssäkerhet för barn och unga i behov av stöd

Bakgrund

Inför framtagandet av Socialnämndens internkontrollplan för kvalitet 2019 genomfördes en riskanalys med nämndens arbetsutskott. Vid riskanalysen bedömde Socialnämnden att det fanns en hög risk att enheten för barn och unga inte har tillräckligt med kompetens och resurser för att upprätthålla rättssäkerhet i samband med myndighetsutövningen mot enskilda. Med anledning av detta har denna uppföljning genomförts.

Det ställs särskilda behörighetskrav på handläggare som hanterar målgruppen barn och unga inom socialtjänsten. Dessa krav regleras i första hand av 3 kapitlet 3 a § i socialtjänstlagen. I förarbetena till behörighetskraven uttalas följande:

”Arbetet med barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa, och deras familjer, är ett av socialtjänstens svåraste uppdrag. Personalens kompetens är väsentlig för att kunna uppnå rättssäkerhet och upprätthålla en god kvalitet på arbetet. Regeringen anser därför att det är särskilt viktigt att handläggarna som utför uppgifter inom den sociala barn- och ungdomsvården har hög kompetens och god erfarenhet.”¹

Enligt 3 kapitlet 3 a § andra stycket i socialtjänstlagen ska socialnämnden använda sig av handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i högskolan för genomförande av uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innebär:

1. bedömning av om utredning ska inledas,
2. utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
3. uppföljning av beslutade insatser.

Socialnämnden ansvarar för att den handläggare som självständigt utför arbetsuppgifter som avses i andra stycket har tillräcklig erfarenhet för uppgiften.²

Vad som avses med *annan* relevant examen på minst grundnivå kontrolleras av 3 kapitlet 2 § och 3 § i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård (HSLF-FS 2017:79):

2 § För att någon annan examen än svensk socionomexamen ska anses vara relevant ska den examen handläggaren har innefatta eller kompletterats så att handläggaren sammantaget har gått högskolekurser på områdena

1. socialt arbete,
2. socialrätt,
3. förvaltningsrätt, och
4. psykologi.³

¹ Prop. 2012/13:175 s. 52

² 3 kapitlet 3 a § socialtjänstlagen

³ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård (HSLF-FS 2017:79)

3 § Innehållet i och omfattningen av handläggarens utbildning ska sammantaget förmedla tillräckliga kunskaper så att hon eller han ska kunna utföra de uppgifter som anges i 3 kap. 3 a § socialtjänstlagen (2001:453) med god kvalitet och på ett rättssäkert sätt.

Regeringen har fattat beslut om övergångsbestämmelser vad gäller behörighetskraven. Övergångsbestämmelserna innebär att:

”En handläggare som före den 1 juli 2014 anställts för att utföra de uppgifter som anges i 3 kap. 3 a § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) är till och med den 30 juni 2022 behörig att utföra sådana uppgifter.
Denna författning träder i kraft den 1 juli 2019.”⁴

I förarbetena inför behörighetskraven framgår, förutom krav på utbildning, vikten av att den personal som ska utföra uppgifterna ska ha erfarenhet av arbetet. I enlighet med förarbetena bör den som är nyutexaminerad socionom, eller har annan relevant utbildning, få adekvat introduktion och handledning i arbetet inom den sociala barn- och ungdomsvården. Detta gäller även för personer som har arbetat med andra områden inom socialtjänsten men är oerfarna vad gäller dessa frågor.⁵

Vad gäller resurser inom socialtjänstens myndighetsarbete finns det inga officiella riktlinjer eller allmänna råd för vägledning. Det finns exempelvis inga mått på hur många ärenden en handläggare maximalt kan ha och samtidigt förväntas upprätthålla rättssäkerhet. Detta är istället något som arbetsgivare vid varje kommun behöver ta ställning till.

Syfte

Syftet med denna uppföljning är att ta reda på om enheten för barn och unga har tillräckligt med kompetens och resurser för att upprätthålla rättssäkerhet i samband med myndighetsutövningen mot enskilda.

Genomförande

Denna uppföljning baseras på relevanta dokument och uppgifter som inhämtats från Enheten för barn och unga, vilka jämförts med aktuell lagstiftning. Samt på en enkätundersökning som skickades ut till enhetschefen och de två gruppledarna vid enheten.

Efterfrågade dokument och uppgifter

Följande dokument och uppgifter efterfrågades och inhämtades under september och oktober månad 2019:⁶

- Den senaste annonsen som publicerats inför rekrytering
- En beskrivning av vad varje handläggare har för längre utbildning, såsom socionomutbildning och i förekommande fall vidareutbildning. Samtliga handläggares utbildning har redovisats, det vill säga både vad gäller ordinarie personals och vikariers, oavsett om de är anställda av Knivsta kommun eller är inhyrda konsulter
- En beskrivning av hur länge varje medarbetare har arbetat inom området barn- och ungdomsvård efter examen. Detta redovisades i antal månader och år

⁴ Prop. 2018/19:68 s.4

⁵ Prop. 2012/13:175 s. 53-54

⁶ Enhetschef har skickat in dessa handlingar. En verksamhetsplan för 2019 efterfrågades också men en sådan har aldrig upprättats.

Enkätundersökning

En enkätundersökning med fem frågor skickades ut under hösten 2019. Enkäten skickades ut till enhetschef och till de två gruppledarna vid Enheten för barn och unga. Vid utskicket inkom det svar från endast en person. Svarstiden förlängdes då, men enbart en till person besvarade enkäten. Bortfallet blir därmed relativt stort, 33 %. I bifogad bilaga redovisas enkätfrågorna.

Resultat från redovisade handlingar

Enheten barn och unga i Knivsta kommun arbetar med planering, handläggning och dokumentation av utredningar, beslutsfattande, uppföljning av insatser och annan myndighetsutövning.⁷ Arbetsuppgifterna vid Enheten för barn och unga överensstämmer därmed med de uppgifter som har behörighetskrav enligt 3 kapitlet 3 a § andra stycket i socialtjänstlagen.

Den 8 oktober 2019 arbetar 20 personer vid enheten, varav 1 är enhetschef, 2 är gruppledare och resterande är socialsekreterare. Enhetschefen och 6 av socialsekreterarna är inhyrda konsulter och resterande är anställda av Knivsta kommun. Av samtliga medarbetare har 18 socionomexamen. Gruppledarna har inte socionomexamen, den ena är beteendevetare och den andra har en examen från sociala omsorgsprogrammet.

Med anledning av behörighetskraven och övergångsbestämmelserna anordnar SKL en samordnad nationell upphandling av högskolekurser som kommuner kunde anmäla sitt intresse till senast den 20 september. Anledningen till detta är att icke behörig personal ska kunna läsa de kurser som krävs för att bli behörig innan den 30 juni 2022. De kurser som kommunerna kunde anmäla intresse för plats på var: Socialt arbete (grundnivå) 7,5 p, Socialt arbete (fortsättningsnivå) 7,5 p, Psykologi 7,5 p, samt Socialrätt och förvaltningsrätt 7,5 p, det vill säga samma högskolekurser som efterfrågas i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.⁸

Den ena gruppledaren har inte läst någon av de högskolekurser som krävs för behörighet. Gällande denna person uppger enhetschefen att kommunen har anmält intresse på samtliga av de kurser som SKL avser att upphandla. Den andra gruppledaren har läst socialt arbete, psykologi och socialrätt på universitetsnivå. Hon har däremot inte läst förvaltningsrätt. Enhetschefen anser att hon ändå har den reella kompetens som krävs för arbetet som gruppledare.

Av samtliga medarbetare har 17 minst ett års erfarenhet av området myndighetsutövning inom barn- och ungdomsvård och i medel har medarbetarna arbetat i drygt 7 år inom området. I den senaste jobbannonsen som publicerats står det att man söker efter en person som är:

*”utbildad socionom och som vill bidra till goda möten med barn och ungdomar samt deras familjer.”*⁹

Det som däremot inte efterfrågas är tidigare erfarenhet från området myndighetsutövning gentemot barn och unga.

Resultat från enkätundersökningen

För att upprätthålla och följa upp rättssäkerheten har de svarande uppgett att följande genomförs vid enheten:

⁷ Vad Enheten arbetar med är hämtat från den senaste annonsen, vilken enheten publicerade under sommaren 2019

⁸ 3 kapitlet 2 § i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård (HSLF-FS 2017:79).

⁹ Denna information är hämtad från den senaste jobbannonsen, vilken publicerades under sommaren 2019

- Egenkontroller utförs varje månad på de ärenden som inkommit genom anmälan. De undersöker genom egenkontroller att utredningstiderna hålls.
- Juridiska ombud anlitas i vissa situationer.
- Medarbetarna använder IT-baserade tjänsten *JP Socialnet* för tillgång till aktuell lagstiftning, rättsfall och praktisk vägledning. Medarbetarna har gått utbildning för denna tjänst under våren.
- Gruppledarna går igenom verksamhetssystemet ProCapita för att kontrollera att processen följs från aktualisering » utredning » beslut » insats » uppföljning av insats.
- Enheten hanterar avvikelser och Lex Sarah-anmälningar.

De som besvarat enkäten anser att personalen har tillräcklig kompetens för att arbeta rättssäkert. De uppger att flera medarbetare har lång erfarenhet. Däremot efterfrågas fortbildning i rättssäkerhet för gruppledarnas del, då de har en viktig roll i det vardagliga arbetet.

Respondenterna uppger att rutiner finns för introduktion av nyanställd personal utan tidigare erfarenhet från området, samt att de försöker följa den plan som finns på Navet för introduktion. Men de beskriver också att det ibland slarvas och sker misstag vid introduktionen på grund av hög personalomsättning. Personal utan tidigare erfarenhet ska få en mentor, gå dubbelt med erfaren personal, samt få enklare arbetsuppgifter. För de som är nya i yrket eller behöver det av någon annan anledning har enheten avsatt en timme i veckan för introduktion, där de exempelvis går igenom arbetsmodellen för BBiC.¹⁰

Båda respondenterna beskriver att det är svårt att svara på om bemanningen är tillräcklig för att upprätthålla rättssäkerhet, eftersom så pass många är inhyrda konsulter, samt eftersom personalomsättningen är hög. Det som efterfrågas är fast personal som får möjlighet att arbeta tillsammans över tid, för att få utveckla ett rättssäkert arbetssätt. Vad som behöver tillkomma för att förbättra förutsättningarna för enheten beskrivs vara att öka antalet medarbetare inom enheten, lönesättning, rekrytering av erfaren personal och att skapa en gedigen introduktionsutbildning som kan tillämpas vid anställning av nyutexaminerade socionomer.

Slutsatser och åtgärds punkter/utvecklingsområden

Frågeställningen för denna uppföljning var om enheten för barn och unga har tillräckligt med kompetens och resurser för att upprätthålla rättssäkerhet i samband med myndighetsutövningen mot enskilda. För att undersöka detta efterfrågades dels relevanta handlingar, dels skickades en enkät ut till enhetschef och till enhetens två gruppledare. En av dessa besvarade aldrig enkäten, vilket är en brist då den interna kontrollen är viktig för att kvalitetssäkra verksamheten.

Vad gäller kompetens i form av utbildning lever samtliga socialsekreterare samt enhetschefen upp till de behörighetskrav som formulerats i socialtjänstlagen, då dessa personer har socionomexamen.¹¹ Vad gäller gruppledarna är dessa två inte socionomer. För den ena gruppledaren finns en plan från arbetsgivaren då de har anmält intresse för plats på de högskolekurser som SKL avser att upphandla. Vad gäller den andra gruppledaren redovisas inte att hon har behörighet enligt de formella krav som ställs, då hon saknar en högskolekurs inom förvaltningsrätt.¹² Det framgår heller inte att arbetsgivaren avser att upphandla en plats åt henne på en sådan högskolekurs, varför en åtgärds punkt blir att säkerställa att arbetsgivaren upprättar en planering för att även denna gruppledare ska leva upp till behörighetskraven.

¹⁰ BBiC innebär Barns behov i centrum och är ett arbetssätt som är framtaget av Socialstyrelsen för socialtjänstens myndighetsutövning

¹¹ Se 3 kapitlet 3 a § i socialtjänstlagen

¹² Se 3 kapitlet 2 § i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter i socialtjänstens barn- och ungdomsvård (HSLF-FS 2017:79)

Det framkommer att en stor majoritet av medarbetarna har minst ett års erfarenhet från området myndighetsutövning inom barn- och ungdomsvård, samt att personalen i medel har arbetat i drygt 7 år inom området. Av detta kan man inte dra slutsatsen att det saknas kompetens i form av erfarenhet. I den senaste annonsen som publicerats har enheten inte efterfrågat personal med tidigare erfarenhet. Rutiner för introduktion av nyanställd personal utan tidigare erfarenhet från området finns. Däremot beskrivs det att rutinerna inte alltid tillämpas fullt ut på grund av hög personalomsättning. Den höga personalomsättningen beskrivs som ett allmänt problem för att upprätthålla rättssäkerhet gentemot den enskilda.

Rutiner för egenkontroller och uppföljning av rättssäkerhet finns på enheten.

Åtgärds punkter/utvecklingsområden:

-att säkerställa att båda gruppledarna uppfyller behörighetskraven senast den 30 juni 2022

-att utveckla arbetet för att behålla behörig personal med erfarenhet från området myndighetsutövning mot barn och unga, i syfte att minska personalomsättningen

-att säkerställa att ny personal introduceras enligt befintliga rutiner, samt får rätt förutsättningar för att utföra ett rättssäkert arbete gentemot den enskilda

-att vid rekrytering av ny personal annonsera efter, samt anställa behöriga handläggare med socionomexamen och helst tidigare erfarenhet från det aktuella området

-att säkerställa att samtlig personal på ledande positioner deltar i det utvecklingsarbete och den kvalitetssäkring som den interna kontrollen innebär

Bilaga Enkätfrågor

1. Beskriv hur ni arbetar med att upprätthålla rättssäkerheten på er enhet (har ni exempelvis tillgång till jurist?):
2. Beskriv hur ni arbetar med att följa upp rättssäkerheten på er enhet (utförs exempelvis egenkontroller?):
3. Anser du att personalen på din enhet har tillräcklig kompetens för att arbeta rättssäkert?
Ja. Kommentera gärna:
Nej. Beskriv vad som hade behövts för att möjliggöra detta? (exempelvis vilken utbildning hade personalen behövt komplettera med?)
4. Finns rutiner för nyanställning av personal utan tidigare erfarenhet från området myndighetsutövning rörande barn- och unga?
Ja. Beskriv dessa rutiner:
Nej. Beskriv vad detta beror på:
5. Finns tillräckliga resurser för att kunna arbeta rättssäkert (finns det exempelvis nog med personal och har personalen tillräckligt med tid)?
Ja. Beskriv gärna hur ni arbetar för att bibehålla en tillfredställande arbetsbelastning:
Nej. Detta hade behövt tillkomma för att åtgärda denna brist:

Lista över diarieförda delegationsbeslut 2019-09-26-2019-11-06

Dok. nr.	Titel	Dokumentdatum	Ansvarig person	Dokumentkategori	Dokumentarkiv
SN-2019/314-1	Delegationsbeslut om att genomföra direktupphandling	2019-10-24	Jessica Augustsson	Delegationsbeslut	Diariedokument
SN-2019/296-2	Beslut avropsanmälan HVB-Barn och unga 2017	2019-10-11	Fredrik Söderlind	Delegationsbeslut	Diariedokument